

Zöld jelzés Paks II-nek

Az új blokkok vasbeton burkolata egy utasszállító repülőgép rázuhanását is kibírná

Hárfás Zsolt

Az Európai Bizottság lezárta a kötelezettségszegési eljárást Paks II ügyében, és még ebben a hónapban az utolsó akadály is elhárul a két új blokk építése elől.

Reális esély van tehát arra, hogy 2018-ban elkezdődhessen az évszázad magyar beruházása, a Paks II atomerőmű építése, amelynek eredményeként 2025-ben, illetve 2026-ban két új, 1200 megawatt teljesítményű blokk állhat üzembe, szavatolva Magyarország biztonságos energiaellátásának fenntartását gyermekeink és unokáink számára is.

Az atomenergia rendszerben tartása folyamatosan napirenden volt azóta, hogy 1982 és 1987 között üzembe állt a négy nyomott vizes VVER-440 típusú paksi reaktor, amelyek akkor a világon legkorszerűbb technológiát képviselték, és mindmáig a legbiztonságosabb típusnak számítanak. Azóta a hazai villamosenergia-ellátás megkerülhetetlen tényezője az itthoni termelés több mint felét biztosító atomenergia.

Az olcsó, megbízhatóan és folyamatosan rendelkezésre álló, szén-dioxid-kibocsátástól mentes atomerőművi áramra húsz év múlva éppúgy szüksége lesz az országnak, mint ma.

A magyarországi adottságok mellett és a technológia mai fejlettségi szintjén ugyanis nincs más megoldás, egyszerűen nincs alternatívája az atomenergia rendszerben tartásának. Az új atomerőmű a megújuló energiaforrásokkal együtt biztosítja a klímavédelmi célokkal összhangban az ország stabil energiaellátását.

Az első mérföldkövet az jelentette, amikor az MVM-csoport 2007-ben létrehozta a világhírű, magyar származású atomfizikus, Teller Ede nevét viselő projektet. Az volt a cél, hogy rendszerbe foglalják, elindítsák és végig is vigyék azokat a teendőket, amelyek alapján a parlament előzetes elvi hozzájárulása elnyerhető a paksi atomerőmű kapacitásának fenntartásához. 2008 áprilisában kezdődött ez a döntéselőkészítő szakmai és jogalkotói munka, amely az országgyűlési határozat meghozatalának feltétele volt. A paksi atomerőmű telephelyén létesítendő új atomerőművi blokkokkal kapcsolatos előterjesztést elfogadva, 2009. március 30-án az Országgyűlés elvi hozzájárulást adott az új atomerőművi blokkok létesítésének előkészítéséhez. 2009-ben az akkori kormányzati elképzelésekben még az szerepelt, hogy a projektársaság és a majdani atomerőmű kisebbségi részvénycsomagját maximum 49 százalék erejéig külföldi stratégiai befektetők is megszerezhetnék volna.

A második mérföldkő a 2010-es választások után a Nemzeti energiastratégia megalkotása volt. A második Orbán-kormány kiemelt feladatának tekintette ugyanis a hazai energetika fenntartható jövőjét megalapozó stratégia megalkotását és annak Országgyűlés általi elfogadását.

A parlament 2011 végén hagyta jóvá a Nemzeti energiastratégiát, amely egyértelmű és mindenki számára világos utat jelölt ki Magyarország nukleáris kapacitásának fenntartásával, azaz a két új blokk

építésével kapcsolatban.

A stratégia megalkotása során a kormány széles körű, nyilvános szakmai és társadalmi egyeztetést is folytatott, ezért a stratégiai dokumentumba az ipari, a tudományos, a szakmai és társadalmi szervezetek véleménye is beépült. A stratégiai dokumentumhoz környezeti értékelés és gazdasági hatáselemzés is készült, amelyek szintén véleményezhetők voltak. Ekkor fogalmazódott meg, hogy az új blokkoknak 100 százalékos állami tulajdonban kell maradniuk.

A harmadik mérföldkő 2014. január 14-én a Magyarország és az Oroszországi Föderáció közötti kormányközi megállapodás aláírása volt Moszkvában, amely az 1966-os atomenergetikai együttműködési egyezmény megújításáról és a nukleáris energia békés célú felhasználásáról, valamint két új, orosz 3+ generációs, VVER típusú, egyenként 1200 megawatt teljesítményű nukleáris blokk megépítéséről szólt.

Az orosz fél a beruházáshoz 10 milliárd eurót biztosít hitelként, valamint Magyarország kivételes lehetőséghez is jutott, mivel a magyar vállalatok 40 százalékos arányban részesedhetnek a projektben. A finanszírozási szerződés mellett 2014 végén az MVM Paks II Atomerőmű-fejlesztő Zrt. és a Roszatom fővállalkozója megkötötte a szerződést a Paks II atomerőmű tervezéséről, a beszerzésekről és a kivitelezésről.

Emellett további két szerződés született az orosz féllel az üzemanyag-ellátással, valamint az üzemeltetéssel és karbantartással kapcsolatban.

A negyedik, szintén nagyon fontos mérföldkő a mostani uniós jóváhagyás. A magyar–orosz kormányközi egyezmény aláírása előtt az Orbán-kormány előzetesen, 2013. november 25-én tájékoztatta az Európai Bizottságot a tervezett új atomenergetikai megállapodásról és az állami hitel felvételének szándékáról. Az Európai Bizottság akkori elnöke, José Manuel Barroso nem látott jogi akadályt, ám utóbb mégis kötelezettségszegési eljárásokat indított a bizottság, nagyrészt Jávor Benedek európai parlamenti képviselő feljelentései nyomán. Összesen öt eljárásban vizsgálta a bizottság, hogy volt-e joga Magyarországnak szerződést kötni Oroszországgal; a konstrukció műszaki-technológiai értelemben megfelel-e az Európai Unió elvárásainak; a magyar–orosz szerződések titkosításának körülményei összhangban vannak-e az európai szabályokkal. Végül az Európai Bizottság megvizsgálta, hogy a beruházás megvalósulása kapcsán miként kell érvényesíteni a közbeszerzési szempontokat. Magyarország egyebek közt kötelezettséget vállalt, Oroszországgal egyetértésben, hogy a beruházáshoz szükséges berendezések és szolgáltatások 55 százalékát az európai közbeszerzési szabályok alapján szerzi be az orosz fővállalkozó.

Ez azt jelenti, hogy az orosz szállítási terjedelmet képező reaktorsziget és a kapcsolódó berendezések kivételével a többi berendezést az uniós közbeszerzési szabályok alapján szerzi be az orosz fél. Az uniós feltételeket szabott, ám végül az összes eljárásban igazat adott a magyar kormánynak. A hónap végéig az utolsó, tiltott állami támogatást vizsgáló eljárás végeztével tehát pont kerül az uniós eljárások végére, és 2018-ban megkezdődhet az évszázad magyar beruházásának megvalósítása.

Paksra, akárcsak harminc éve, most is a legkorszerűbb atomerőművi technológiát szállítja az orosz fél. Kulcsrakészen építi fel a Roszatom az erőművet. Az új blokkok megfelelnek a fukusimai atomerőmű-baleset után megszigorított nemzetközi biztonsági követelményeknek.

A maximális biztonság érdekében ezeken a blokkokon optimálisan alkalmazzák a már korábban is bevált és korszerűsített aktív, valamint az alapvető fizikai törvényszerűségeken alapuló passzív biztonságvédelmi rendszereket.

A biztonságot innovatív rendszerek egész sora növeli: a blokkok vasbeton burkolata egy utasszállító repülőgép rázuhanását is kibírja.

Az új blokk típus üzemeltetéséről 2025-re már tapasztalatok is lesznek, ugyanis idén elindult az első ilyen reaktor az oroszországi Novovoronyezsben.

A Roszatom nagy súlyt fektet arra, hogy már alaposan kipróbált technológiát szállítson külföldi megrendelőinek.

Az évszázad beruházása közvetlenül hétezer, közvetetten tízezer munkahelyet teremt Magyarországon, és nagyságrendileg egy százalékkal járul hozzá a GDP-hez. Az olcsó elektromos energiát biztosító Paks II a magyar gazdaság versenyképességét növeli. Ugyancsak létfontosságú, hogy a kapcsológomb magyar kézben lesz. Már csak ezért is elemi nemzeti érdek a két új paksi blokk megépítése és az energiabiztonság fenntartása, amelyhez most zöld jelzést adott az Európai Bizottság.

A szerző energetikai szakmérnök

Az évszázad beruházása közvetlenül hétezer, közvetetten tízezer munkahelyet teremt Magyarországon, és nagyságrendileg egy százalékkal járul hozzá a GDP-hez. Az olcsó elektromos energiát biztosító Paks II a magyar gazdaság versenyképességét növeli

